

sætningsforhold til Danmark, synes jeg, at vi maa bede os fritaget for den Slags tvivlsomme Udtalelser af Skoler, som staar under Danmarks Lovgivning, og som har til Formaal ogsaa at udvikle dansk Aand. Jeg vil ønske, at Skolerne deroppe maa forstaa dette, og at det ærede Medlem for Færøerne ogsaa vil forstaa det.

Man har jo det gamle Ord, at Nød lærer nøgen Kone at spinde. Det kan man ikke sige gælder mere i socialøkonomisk Henseende. Det gælder for Tiden militært, men socialøkonomisk passer det ikke længere. Derimod er der et andet Ord: Nød bryder alle Love, eller som den Mand, vi nu for Tiden skal fejre, Luther, sagde: Not bricht Eisen, es ärgre sich die ganze oder halbe Welt, og bagved dette ligger der i Virkeligheden en meget revolutionær Mening. Det maa vi huske paa her i Landet, naar vi bruger det frygtede Ord „Revolution“, at Nød bryder i Virkeligheden alle Love, og den Stat, som vil undgaa Revolution, undgaa at komme ind under det gamle Ord, at Nød bryder Lov, maa sørge for, at Befolkningens Kaar bliver saadanne, at den ikke bliver tvunget dertil. Efter min Mening befinder Stats-tjenestemændene sig for Tiden i en saadan Nødstilstand, at der maa gøres noget alvorligt for dem. Der er jo gjort det, som de nu altsaa foreløbig er tilfredse med; men vi ved, at de ymter om, at den Tilfredshed kan ikke vare ved. Nu har vi faaet en Lønningskommission nedsat, som skal tage sig af Sagen, og det er en overordentlig betydningsfuld Kommission, som jeg ønsker maa faa Held med at finde de gamle Veje til en rationel Lønningsmaade, de gamle Veje, som vi forlod, da vi gik ind i de liberalistiske og kapitalistiske Forhold, da vi regnede med, at Pengene havde en Værdi i sig selv, og løsrev dem fra Varen. Altsaa, vi maa tilbage til det gamle Kapitelstakstsystem, Naturalhusholdningens System, og de maa ikke vente for længe i denne Kommission; de maa tage fat med fast Haand, og jeg kan ikke tro, de kan komme til et nogenlunde tilfredsstillende Resultat uden netop ved at gaa tilbage til de gamle Veje, disse gamle Veje, som vi desværre ogsaa har forladt paa vore Skatteprincippers Omraade — disse Skatteprincipper, som vi sikkert heller

ikke faar i Orden, før vi igen kommer tilbage til det, vi brød med i 1903.

Nød bryder alle Love, og den har jo brudt meget i denne Tid. Man taler om, at Liberalismen har spillet Fallit, og Socialismen har vundet Sejrr. Ja, Liberalismen er blevet brudt af Nøden, men dermed er ogsaa Liberalismens Barn, Parlamentarismen; blevet brudt, thi de har i Virkeligheden for Tiden begge to forladt vort Samfund. Men dermed er ikke sagt, at de ikke vil kunne komme igen. Det har altid været saaledes i Historien, at Socialisme og Liberalisme har vekslet med hinanden, og det vil disse to grundlæggende Principper i Menneskeslægstens Udviklingshistorie gøre fremdeles. Hvorledes saa Organisationen vil blive efter Krigen, ved ingen. Men det er ret ejendommeligt at se, hvordan Nøden ogsaa har brudt alle Principperne, thi for Tiden er det jo næsten, som om vi alle sammen er enige om disse. Det ærede Medlem fra Fredericia (L. Rasmussen) talte saaledes forleden Dag om Landbruget paa en saadan Maade, at jeg tror, de fleste Landmænd, der sidder her i Salen, kunde sige: Det er vi alle enige om; Udviklingen skal vise, hvilket System der er det bedste, og saa følger vi det. Alle Partier kan enes om denne den socialistiske Ordførers Udtalelse.

Nej, det er ikke om Principper og Programmer, vi har været oppe at slaas ved denne Finanslovbehandling; det er i Virkeligheden mere om Personerne, det har drejet sig. Det viser sig, at Forholdene i denne Tid er stærkere end Personerne. Derfor maa man dog ikke undervurdere den personlige Indsats, den personlige Dygtigheds Indsats; det skal man heller ikke gøre overfor sine Modstandere. Jeg synes, man vinder selv i Udvikling og Dygtighed ved at have dygtige Modstandere og især ved at anerkende sine Modstanderes Dygtighed. Denne Regering vandt frem ved en hensynsløs Kritik, men nu er den blevet saa ømtaalig overfor al Kritik, og den synes at føle sig i sit Es, naar den bliver overroset, saaledes som den blev det af det ærede Medlem fra Horsens (Hans Nielsen) forleden Dag. Men det skal ikke forhindre, at man anerkender de evnerige Mænd, de Dygtigheder, der sid-